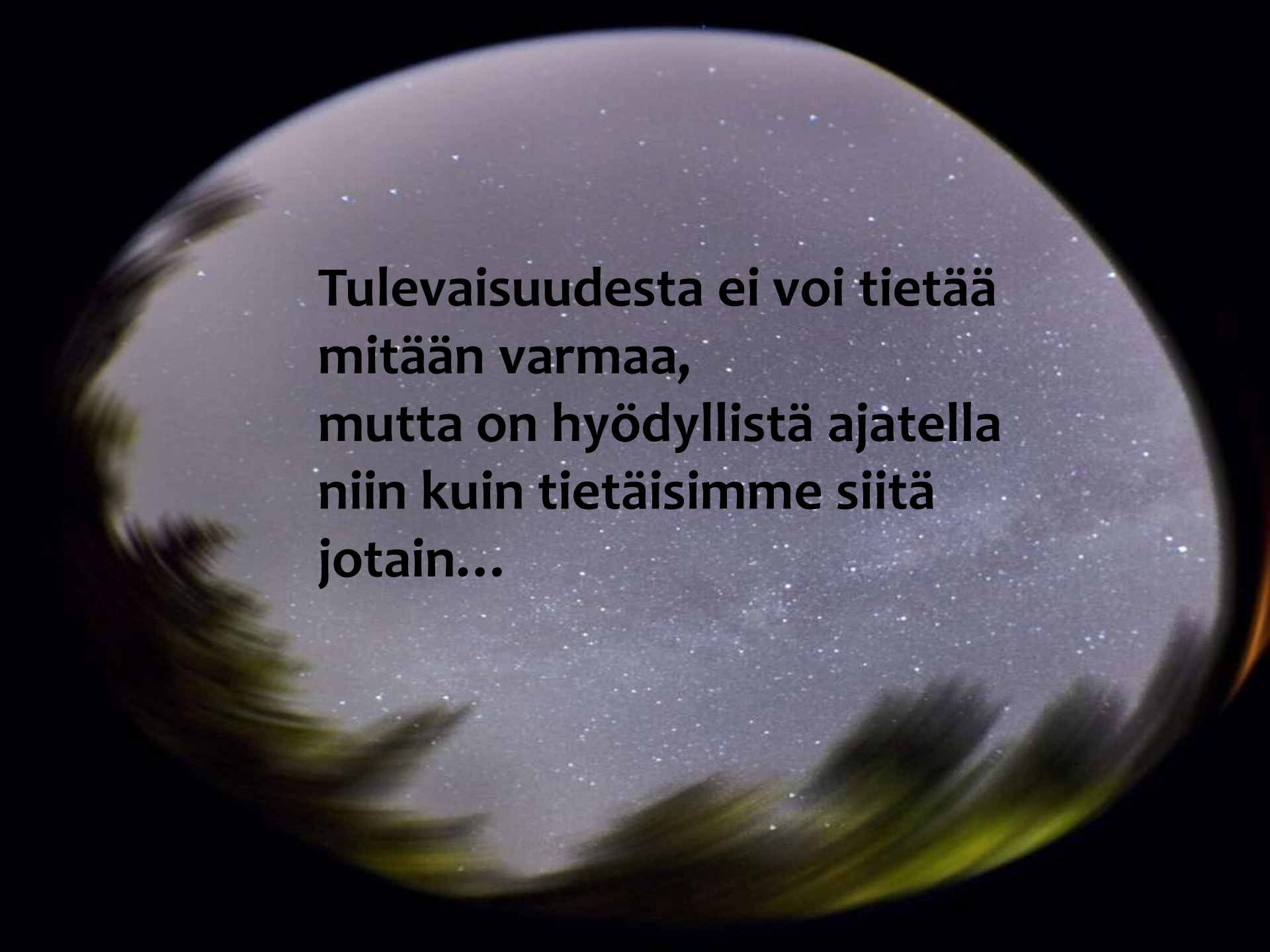


# TULEVAISUUSAJATTELU OSANA KEHITTÄMISTÄ

Mustiala 6.2.2013

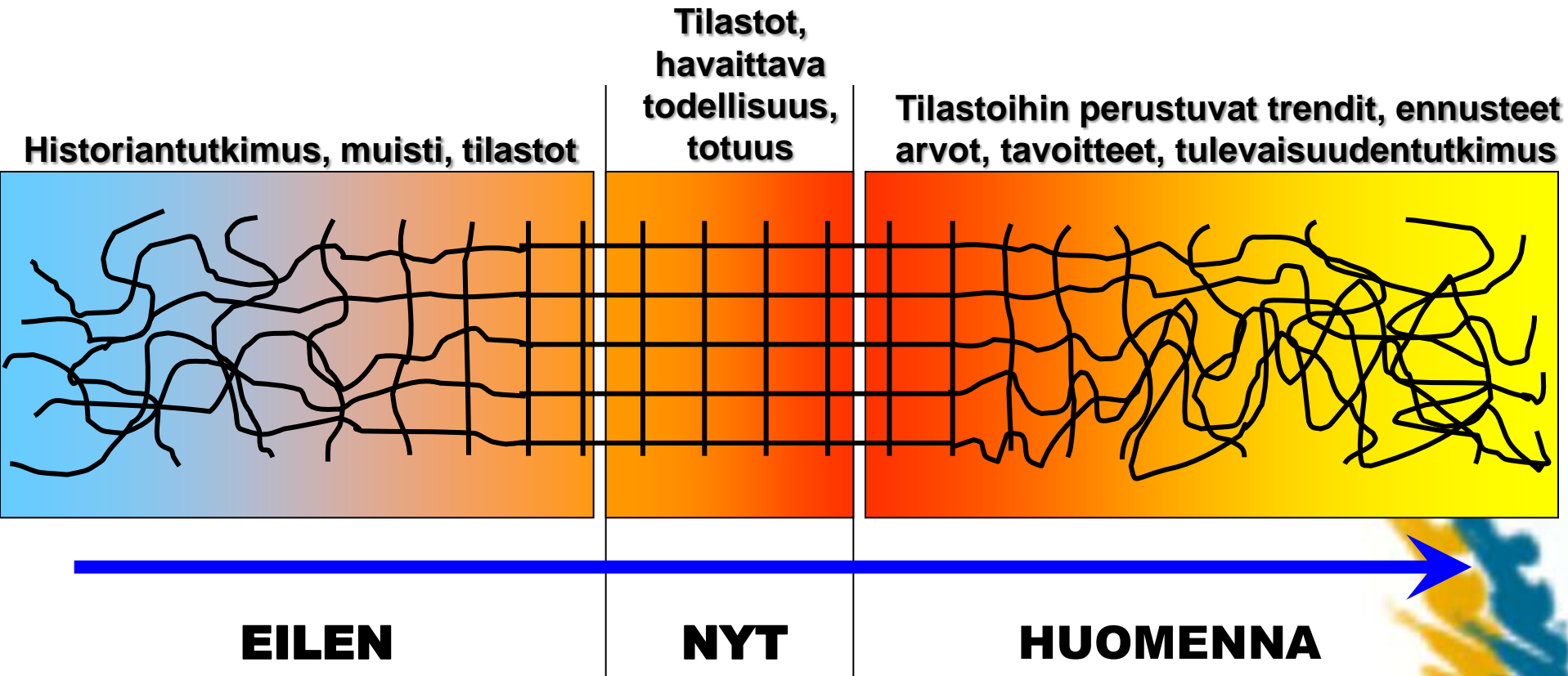
Anne Laakso, HAMK





**Tulevaisuudesta ei voi tietää  
mitään varmaa,  
mutta on hyödyllistä ajatella  
niin kuin tietäisimme siitä  
jotain...**

# Mitä on ennakointi?



Tulevaisuuden ymmärrys syntyy koko aikajanän ymmärtämisestä = EI SAA PILKKOA AIKAJANAA

# Ennakointi on

- **Tulevaisuuden kehitysvaihtoehtojen luotaamista**
  - mahdolliset
  - todennäköiset
  - toivottavat
- **Tulevaisuuteen valmistautumista**
- **Tulevaisuuteen vaikuttamista**
- **Tietoa**
  - tulevista mahdollisista kehityssuunnista
  - useammista vaihtoehdoista
  - yllätystekijöistä ja epäjatkuvuuksista



# Miksi kannattaa ennakoida?

- Tulevaisuus muotoutuu nykyhetken valintojen ja päätösten pohjalta.
- Ennakoinnin ydinmerkitys on siinä, että se auttaa hahmottamaan mahdollisia, vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia ja valmentautumaan tulevaisuuden varalle.
- Tulevaisuudesta voidaan ennakoida sekä uhkia ja riskejä että mahdollisuuksia ja uusia avauksia.
- Tulevaisuuteen voi vaikuttaa → **Ihmiset itse rakentavat tulevaisuutensa – siksi olemme täällä tänään...**



# Miksi ennakointia myös tarvitaan?

- Ennakointia ei tarvita, jos tulevaisuuteen ei liity epävarmuutta...
- Mutta, toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti...
  - muutosvauhti on monella alalla niin nopeaa, että on välttämätöntä yrittää hahmottaa jonkinlaiset ennusteet kehityksen suunnasta - päätöksiä on tehtävä nopeasti jatkuvassa epävarmuuden tilassa
  - menestymiseen ei enää riitä, että sopeutuu tapahtuviin muutoksiin
  - on kyettävä arvioimaan paitsi toteutunutta, niin myös tulevaisuuden sisältämiä kehitysnäkymiä, varautumaan niihin ja toteuttamaan pitkän aikavälin tavoitteita erilaisissa tulevaisuuden tilanteissa

***Ydinkysymys on:** Mitä halutaan, että tulevaisuudessa tapahtuu? Sen jälkeen ryhdytään miettimään, miten siihen päästään.*



# Toimintaympäristön muutosten tarkastelu

## Megatrendit

Tunnistettavia, selkeitä ilmiöitä ja prosesseja, jotka määrittävät tulevaisuuden suunnan (esim. ilmastonmuutos, kestävä kehitys, väestön vanheneminen, globalisaatio, digitalisaatio, ubiyhteiskunta).

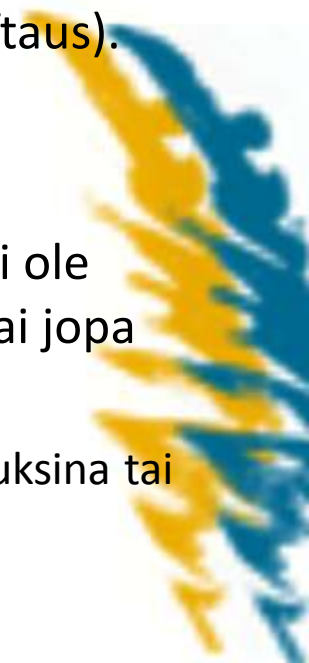
## Trendit

Suuntaus, kehityssuunta. Pitkän ajanjakson kuluessa tapahtuva tarkasteltavan ilmiön yleinen kehityssuunta (esim. aitous, lähiruoka, luomu, downsiftaus).

## Heikot signaalit

Orastava ilmiö, joka ei välttämättä tapahtuessaan vaikuta tärkeältä tai ole laaja, mutta jolla on tulevaisuuden muodostumisen kannalta tärkeä tai jopa ratkaiseva merkitys. Voi kehittyä trendiksi tai megatrendiksi.

→ pitäisi tulkita huolella ja nähdä niiden merkitys tulevaisuuden mahdollisuuksina tai uhkina





Visual Dictionary  
<http://www.infovisual.info/>



# Näetkö mustia joutsenia?

*”Maailmaa muuttaa eniten äärimmäisen epätodennäköiset ja odottamattomat tapahtumat.”* -Nassim Taleb *”Musta Joutsen”* (2007)

- Yllättävien tapahtumien mahdollisuuden tiedostaminen on osa ennakointia.

Esimerkkejä:

- Vuoden 2001 terrori-isku World Trade Centerin kaksoistorneihin
- Vuoden 2004 tsunami Kaakkois-Aasiassa
- Vuosina 2008/2009 dominoilmiönä käynnistynyt yhdysvaltalaisen asuntoluottojen aiheuttama globaali talouskriisi, taantuma ja lama
- Alkuvuoden 2010 maanjäristys Haitilla
- Keväällä 2010 Islannin tulivuoren tuhkapilven aiheuttama lento- ja liikennekaos Euroopassa
- Keväällä 2011 maanjäristys Japanissa
- 
- 
- Huom! *Musta joutsen ei välttämättä ole katastrofaalisen negatiivinen asia*



# Eli siis, mitä on ennakoitietieto?

= FAKTA + NÄKEMYS

Faktasta ei voi johtaa näkemystä, koska tarvitaan erilaisten ihmisten näkemyksiä.

Mutta:

Näkemyksillä voidaan sen sijaan jäsentää faktoja.

